Fra London. (og fra Sverige)

Den svenske utenriksminister har til den tyske sendemann i Stockholm overlevert en note hvori det heter : - den svenske regjering har med største engstelse mottatt meldingene om fengsling av studenter og lærere ved Oslo Universitet. - - Av hensyn til forbinnelsen mellem Sverige og Tyskland i fremtiden henstilles at disse forhold bringes til opphør.

Rektor ved Uppsala huniversitet og formannen for Uppsala-studendene har hatt foretrede for statsminister Per Albin Hansson og overlevert ~~feigmmdax~~ en resolusjon: - Det er vanskelig aa finne uttrykk sterke nokk for den avsky de svenske studenter føler for det som naa foregaar ved universitetet i Oslo. - - -

I riksdagens førstekammer igaar interpellerte Olin : "Med bestyrtelse og avsky har vi her i Sverige mottatt meldingen om den terroraksjon som foreves mot studenter og lærere ved Oslo Universitet. I strid med all rett.For oss er det et utaalelig trykk om ikke den svenske regjering forhindrer dette. Saafremt tyskerne mener at denne ungdom er farlig for deres sikkerhet maa Sverige erklære sig villig til aa ta imot denne ungdom her til krigen er over. - - Interpellasjonen ble mottatt med akklamasjon. Ogsaa andra-kammeret har vedtatt lignende resolusjon, enstemmig.

Styret for studenter i England og Wales har uttalt sin avsky mot denne barbariske fremferd. Vi beundrer de norske akademikeres holdning og vi er stolte over deres utholdenhet i kampen mot terroristene.

200 danske studenter flyktet til Sverige (tidligere) har vedtatt lignende avskyresolusjon. Dette barbariske overgrep vil virke mot sin hensikt. ikke minst i Danmark. Det skal vokse sig en slik motstand - - - -

Hele den svenske presse fordømmer i sine ledere tyskernes siste terrorhandlinger i Oslo. - Ogsaa mange fremtredende industriledere skriver protestartikler. Generaldirektør Ørne : Sveriges forhold har hittil vært nøitral. Fra naa av maa vi gaa over til motaksjoner. Sverige maa avbryte malmexporten.

Stemningen i Uppsala er meget opphisset og dyster. Studenterne forlanger motaksjoner.Imorgen skal det gaa tog gjennem Uppsala gater til Universitetet hvor rektor magnificus vil tale. All undervisning er innstillet imorgen ved Uppsala universitet.

Svenske arbeiderorganisasjoner arrangerer protestmøter til støtte for studenternes protester.

I Geteborg idag veldig massemøte av studenter. Det fantes ikke forsamlingssal stor nokk, det maatte arrangeres med høittalere. Forbitrelse og avsky raadet : " Vi henstiller til regjeringen ikke aa la noe uprevd for aa redde vaare norske kolleger." - Professor Harald Hagendal talte.

\+ + + + + + + +

Churchill, Roosevelt og Chiam Kai Check har hatt en konferanse i Nord-Afrika.Det gjaldt de fremtidige militære operasjoner mot Japan.Det oppnaaddes enighet. De allierte erklærer sig villig til aa gi Kina tilbake alle territoriale rettigheter. Ogsaa Korea skal bli fritt. - Likesaa ble europeiske spørsmaal drøftet.

Fosakesia-høiden (nord for Sangra) er tatt, 1000 fanger. Den nord-sør-gaaende vei bak aasene er naadd. - Torino kulelager-fabrikk bombet.

Russerne nærmer sig Slobin (nw for Gomel). Russerne staar 16 km. fra Snamenka (i Donetzbuen). Tyskerne forsvarer sig innbitt.

Solingen angrepet av USA-fly.

RAF har tapt ialt 163 bombefly i raid over Tyskland i november maaned. Det er det laveste paa lang tid.
I november maaned laget USA 9 000 fly.
Den franske komite for nasjonalt forsvar oppforder alle til ikke aa ha noe aa gjøre med det parlament Petain sies aa ville innkalle.

+ + + + + + + +

Fra London kl. 18,15, send.paa dansk.

Det meldes om sympatidemonstrasjoner for Oslostudentene i Grenoble, Lyon, Ungarn, Sveits.

+ + + + + + ++ + +

Fra London kl. 18,30, send.paa norsk.

Churchill og Roosevelt har konferert med Tyrkias president i Kairo. Møtet varte i tre dager. Fullstendig enighet ble etablert. -
Smuts: Vi har vært vidne til en rekke konferanser. Aaret 1944 vil sannsynligvis bli av største betydning i verdens historie.
Den 5. arme har erobret toppen av Caminofjellet.

En rekke akademikere i USA har uttalt sig om hendelsene i Oslo. - Rektor ved Yale-universitetet : Tyskerne vil fordømmes moralsk av alle nasjoner.
Rektor ved New Yorks universitet: Akademikere i USA er forferdet over tyskernes fremgang i Oslo.
Senator Thomas fra Utah :Det vil ikke knekke motstanden i Norge.
USA's undervisningsraad ved dr. Studebaker: Akademikere i De forente stater vil være stolte over aa samarbeide med de norske akademikere etter krigen.

+ + + + + + + +

Fra Motala kl. 19,00

Det foreligger intet offisielt om at studentene i Oslo allerede er sendt til Tyskland. Tyskerne vil heller ikke oppgi naar de skal sendes. Daglig frigis en del utsorterte studenter, fortrinsvis de som er forsørgere og de som har kontorplass, samt medisinere som har praktisert, - saafremt de ikke har motarbeidet tyskerne. - Men daglig arresteres ogsaa nye studenter som har skjult sig

+ + + + + +

Arne Ording

Kronikk

Møtet i Teheran er uten sidestykke i gistorien. Roosevelt, Churchill og Stalin representerer verdens sterkeste militære sammenslutning. De tre kan helt ut støtte sig til folkeopinionen i sine land. Dette møtet betyr ogsaa en dom over Tyskland, det betyr Hitlers verdenshistoriske fallitt.

En kan gaa ut fra at de militære spørsmaal stod først paa dagsordenenA Sovjet representerer den sterkeste landmakt, for USA's og Storbritannias vedkommende er det flystyrkene og flaaten som staar i forgrunnen. - De tre statssjefer kom til fullstendig enighet om naar angrepet mot Tyskland skulde aapnes. Ingen makt i verden kan hindre at Tyskland blir slaatt. Striden om den annen front er dermed bragt ut av verden. Militært samarbeide er grunnlaget for politisk samarbeide. De tre stater har ogsaa felles interesser naar det gjelder aa opprettholde freden i ffemtiden. Konferansen ble holdt i Irans hovedstad.Irans integritet garanteres. Vi har rett til aa tro at konferansen vil fremskynde krigens avslutning og forberede seiren.

I den konferansen som ble holdt i Kairo var ogsaa Chiang Kai ~~Shek~~ Chek tilstede. Det betyr at krigsinnsatsen mot Japan vil ske. Krigen mot Japan ble behandlet paa en konferanse i Quebec i august iaar. Japans 90 a 100 divisjoner er praktisk talt intakte. Japans krigsindustri er meget mindre enn vestmaktenes. Flyvaapenet er kvalitativt og kvantitativt underlegent. Japans flaate er relativt svakere enn ved krigsutbruddet. De alliertes flaate er blitt sterkere. Men Japans flaate har sterk stilling. De japanske forposter mot syd er med held angrepet.Maalet maa være aa skaffe sig gunstigst mulig posisjoner mot den Bengalske bugt og mot Burma. Det mest oppsiktsvekkende ved konferansen i Kairo er beslutningen om at Japan skal miste alt utenom Japan-øiene. Japan maa oppgi Manchuria. og Korea og alt det har tatt etter overfallet paa Pearl Harbour. Det er en stimulans for Kina. Og det er et vidnesbyrd om at Det britiske verdensrike vil sette alle sine krefter inn paa aa slaa Japan.

I de allerte land er det ogsaa en levende interesse for samarbeide etter krigen.

General Smuts holdt nylig en tale. Han tenkte høit som det ble sagt. Smuts tror det vil ta lang tid før det kan etableres fredelig ordning etter krigen.Etter krigen vil det bare bli 3 stormakter, disse maa bli grunnpilarene i det fremtidige samarbeide. Smuts tror ikke paa en allianse mellem USA og Storbritannia fordi den vil gaa mot Sovjet. Smuts nevnte ikke Frankrik. Smuts kom inn paa planer om desentralisering. Talen har vært gjenstand for adskillig kommentar.

Det er ennaa for tidlig aa uttale sig om samarbeidet etter krigen.

+ + + + +

Arne Ording

Kronikk.

Møtet i Teheran ble etterfulgt av møtet i Kairo hvor ogsaa den tyrkiske president Inønu var til stede. Omkring disse møtene er det oppstaatt mange rykter og spekulasjoner. Tyrkia har altid hatt gode diplomater. Gjentag ne ganger har det vært hevdet at landet om nødvendig vil ofre blod for sin uavhengighet. Tyskia kunde hevde aa tjene de alliertes sak bedst ved aa staa utenfor krigen. Under forrige verdenskrig kunde Tyrkia stille 500 000 mann. Den tyskiske arme har naa faatt stor materiell støtte fra Storbritannia. - Tyrkia har lenge vist engstelse overfor Sovjets store militære utfoldelse. von Papen har utrettelig vært ute med sine intriger. - Etter møtet i Kairo sies det at forholdet til Sovjet naa er blitt meget hjertelig. Tyrkia har faatt melding om at alle tropper i Iran vil bli trukket tilbake etter krigen.

Konferansen i Kairo har skapt stor nervøsitet i Burgaria. Bulgaria er i krig med Storbritannia og USA, men ikke med Sovjet. Bulgarerne under kong Boris falt Jugoslavia og Grekenland i ryggen da disse kjempet paa liv og død mot tyskerne. Tyskerne kan bruke alle veier og jernbaner gjennem Bulgaria. Bulgarerne har ydet tyskerne store tjenester. Kong Boris og den bulgarske regjering har tatt sig godt betalt for disse tjenester, de tok bl.a. Makedonia hvor de utøvet et grusomt og blodig terrorvelde. Bulgaria turde ikke slutte sig til krigen mot Sovjet. - De lavere klasser innen befolkningen er russisk-venlige og føler sig som frender av serberne. Regentskapet har liten politisk og moralsk autoritet. Etter kong Boris død er det et regentskap som styrer for barnekonen. Brusilow er statsminister. Hvis russerne skulde rykke inn fra nord samtidig med en alliert invasjon fra syd vil de kunne regne med aa faa støtte fra befolkningen. - Tyskerne har hittil ikke turdet innføre en ren uforfalsket quislingregjering i Burlgaria fordi de har vært engstelige for sammenbrudd. Regjeringen har imot sig flertallet i nasjonalforsamlingen.

I Jugoslavia paagaar det stadig geriljakamper. I jugoslaverne s nasjonale reisning mot okkupanterne har vi det mest slaaende eksempel paa heroisme. Lederen av bondepartiet i Kroatia har tatt fast holdning overfor tyskerne. Tito er en kroatisk arbeiderleder som deltok i forrige verdenskrig. Vasallregjeringen i Serbia representerer en liten korrupt klikk. En provisorisk partisanregjering er oppnevnt av slovener og kroater. Tito har under sig henved 200 000 mann, tildels organisert, med moderne vaapen, fly. Det er især i Kroatia, Dalmatia og vestre Montenegro kampene har vært ført. Mihailovitsj har hittil vært støttet av den jugoslaviske regjering i Kairo. Det har funnet sted kamper mellem Mihailovitsj' og Titos styrker.

Eden uttalte idag i underhuset at Jugoslavias folk etter krigen selv vil faa bestemme sin skjebne. Eden nevnte ikke Mihailovitsj. Partisanerne binder tyske styrker. De vil være av stor betydning under en invasjon.

Den overenskomst som er sluttet mellem Sovjet og Tsjekoslovakia har hatt stor propagandistisk virkning. Den tidligere overenskomst var foreldet. Den nye pakt er opprettet etter mønster av den britiskerussiske allianseavtale. Det loves støtte ved ethvert fremtidig tysk Drang-nach-Osten. - Tsjekerne er et faatallig folk som gang paa gang har vært truet med aa bli overrendt av tyskerne. Det er naturlig at tsjekerne søker samarbeide med det mektige Sovjet. Tsjekerne er bundet med sterke kulturelle baand til Vest-Europa. Tsjekoslovakia vil bli et bindeledd mellem Øst- og Vest-Europa.

+ + + + + + +

Arne Ording

Krønikk

Interessen samler sig fremdeles om møtene i Teheran og Kairo som foruten aa trekke opp de politiske rettningslinjer for etterkrigstiden ogsaa trakk opp de militære linjer for forkortning av krigen.

Kampene paa østfronten fortsetter like intenst som før. Tyskerne forsøker av all makt aa holde russerne saa langt øst som mulig idet de mener at vestmaktene ikke vil være istand til aa foreta noen invasjon før til vaaren. Da terrenget i Russland paa den tid er slik at det er umulig aa foreta militære operasjoner av større format haaper tyskerne aa kunne unngaa en tofrontskrig. I denne hensikt er det at tyskerne forsøker sig med motangrep paa de forskjelligste frontavsnitt. Dette har russerne besvart med nye angrep paa andre steder.

I Kiev-omraadet synes det dreie sig om mere. Her har von Mannstein hele 4. panserarme til sin raadighet. Denne arme bestaar av seks panserdivisjoner med tilsammen 2 000 tanks. Hensikten synes aa være aa tilbakeerobre Kiev, og det er ikke tilfellig at angrepet er satt inn nettopp paa dette tidspunkt. Tyskerne regner med at i overgangstiden mellem høst og vinter er tilførselsveiene bak den russiske front fulle av slam og markene oppblødte, mens tyskerne bak sin front har et godt utviklet jernbanesystem. Tyskerne har gjort en del fremgang, men i det store og hele maa det sies at resultatet har vært beskjedent. Russerne møter de store tyske tankangrep med store konsentrasjoner av artilleriet. Dette vaapen har gode tradisjoner fra Tsar-tiden , og er naa utviklet enda mere. Hvis det tyske angrepet ikke lykkes, vil det bare bety at betydelige styrker av reserver er blitt ofret til ingen nytte. Paa andre steder fortsetter den russiske offensiv.

Tyskerne har hittil kunnet holde store deler av Dnjeprbuen, men de russiske fremstøt mot Smjela, Snamenka og Kirovograd truer med aa avskjære forbinnelsen bakover. Det er derfor litet rimelig at tyskerne klarer aa holde Djeprstillingene stort lenger.

Ved den russiske offensiv syd for Nevel ble den tyske front sprengt i en bredde av 80 km. og en dybde av 30 km. - Russernes maal er uten tvil Riga. Men først maa en eventuell flanketrussel fra syd elåmineres , hvorfor byene Vitebsk, Orscha og Mogilev maa tas før angrepet rettes vestover. - Fronten har faatt navn av Den første baltiske front. De paagaaende slag er bare innledninger til den store vinteroffensiv. Hittil har temperaturforholdene vært slik at det har vært frost om natten og tøvær om dagen. I de siste dagene har det vært frost om dagen og.

Fra Italia rapporteres det om meget haarde kamper, den 8. arme kjemper sig langsomt nordover mot byen og elven Pescara. Herfra gaar en hovedvei vestover mot Rom. Kan denne veien erobres vil de allierte kunne omgaa Rom. Tyskernes stillinger langs veien er sterke, de maa nedkjempes etter hvert med kjempemessig innsatts av artilleri.

Paa den 5. armes front er det første maal byen og jernbanens knutepunktet Cassino.

Rommel er blitt sendt til Vest-Europa paa en slags inspeksjonsreise Han er den general som staar Hitler og nazismen nærmest.

+ + + + + +

Fra London kl. 12,00, sending paa tysk.

Tyskerne er gaatt til toàal mobilisering , det er ikke godt aa si for hvilken gang. Det er stadig vek total mobilisering, og totalere, og totalest. - Naa fremstilles elendigheten som en uavvendelig skjebke. Og det er forherligelse av døden. I kringkastingen er det hverdagsløgner av ministre og presidenter.Store løgner som uavvendelig skjebne. I kring= kastingen taler Regimet og ellers ingen. - Forsøk engang aa sette Dem selv i ledelsens sted. Dasse gnister av fanatismus viser at det er en fortvilet ledelse som naa staar i spissen for det tyske folk, en ledelse som ikke lenger ser noen utvei.

\+ + + + + + +

Fra London kl. 12,15, sending paa dansk.

Det 26 000 tonn store tyske slagskib Scharnhorst er senket av engelske flaate igaaraftes ut for Nordkapp. Sist Scharnhorst var ute var i september 1943 da skibet deltok i overfallet paa Spitsbergen.

Tyskerne har naa bare Gneisenau og Tirpitz tilbake , - av slagskib.

I løpet av 6 uker rykket russernexxx tyskerne frem 60 km. Naa er russerne gaatt fremxx til offensiv og trengt frem 40 km. paa tre dager over en 80 km. bred front. Radomyszl og Brusilow er tatt tilbake.

\+ + + + +

Fra Motala kl. 12,30. Sir Bruce Frazer øverstkommanderende for hjemmeflaaten senket Scharnhorst .

Kong Haakon har uttalt sin beundring for hjemmefrontens motstand. Krigen nærmes sig sin slutt.

\+ + + + +

Lindley Frazer (kl. 14,00 i sending paa tysk)

Tyskerne taler naa om overlegne engelske sjøstrids= krefter som senket Scharnhorst. -Tyskerne vil altid møte over= legne motstandere, tillands, tilsjøs. - Hvad angaar Scharnhorst saa visste OKW at overlegne engelske sjøstridskrefter var ute etter skibet.Allikevel klarte de ikke aa ta forholdsregler.

\+ +

Fra London kl.29,12.1943. Landstigning i Norge og Danmark vil være høist forskjellig.I Norge vil tyskerne faa liten fly= styrkexx støtte., i Danmark omvendt. - I Norge kan det være lett aa lande, men vanskelig aa forflytte invasjonsstyrkenexx invasjonsstyrkene. Jernbaner og veier maa tyskerne vokte særskilt. Overaskelsesmomentet vil bli tatt med.

Times skriver idag: -De allierte hadde en vanskelig tid etter landstigningen i Nord-Afrika i november 1942. Nord-Afrika hadde lagt under tyskernex tysk overherredømme i over to aar. Den raadgivende forsamling er ikke noe parlament, men allikevel et skygge-parlament. I november avsluttedes forsamlingens sesjon. - Frankrik maa gjenoppstaa,sa delegatene . Over halv= parten av de delegater som møtte til denne forsamlingen i Nord-Afrika representantexx var representanter for undergrunns= bevegelsen i Frankrik.

Etter senkningen av Scharnhorst har Tyskland naa en flaate som bestaar av:

Fire funge kryssere: Admiral Scheer
Lützow
Prins Eugen
Hitler

Fire kryssere med 15 cm. kanoner: Nürnberg
Leipzig
Köln
Emden

Samt 28 destroyere hvorav de seks er i Norge og resten i Biskaya og i Østersjøen.

+ + + + + + +

Arne Ording

Kronikk.

Aaret 1943 ble et vendepunkt i den annen verdenskrig, idet De forente stater da tok offensiven paa alle fronter. Slaget om Stalingrad ble den avgjørende begivenhet. - Den 22. november 1942 kom det melding om at tyskernes 6. arme var omringet og den 2. februar 1943 overga de siste tyske styrker sig. - Tyskerne har maattet trekke sig tilbake fra Don, Kaukasus er renset og paa midtfronten er steder som Kursk, Rsjev, Velikije Luki erobret og Leningradfronten er sprengt. I den russiske vinteroffensiv iaar er det mange likheter med den ifjor. Tyskerne er iaar etter eget sigende saa meget bedre forberedt. Det er sannsynligvis riktig. Men russerne er ogsaa blitt sterkere. Den tyske propaganda hadde varslet om tysk sommeroffensiv ved Kursk. I den russiske offensiven som fulgte like etter ble Kiev erobret og en stor del av Dnjeprbuen befridd for tyskere. Russernes maal er aa drive tyskerne tilbake til den rumenske grense. I nord er maalet aa trenge frem til Latvias grense.

De tyske armeer er blitt sterkt svekket, men ikke ødelagt. Tilbaketoget har hittil gaatt ordnet, det har ikke vært tatt større antall fanger. Russerne søker aa utnytte sin overlegenhet i tropper og materiell, de haaper den tid vil komme da tyskerne ikke lenger vil være istand til aa hindre et avgjørende gjennembrudd. Det russiske samfund er paa grunn av krigen utsatt for stor paakjenning, russerne ønsker de allierte skal avgjøre krigen snarest mulig.

Paa sydfronten kom omslaget ved slaget ved El Alamein. Invasjonen av Sicilia skjedde 10. juli og erobringen av øia var tilendebragt 17. august.

Mussolinis fall kom uventet paa de allierte. Den 3. september aapnedes invasjonen paa det italienske fastland. Tyskerne maatte i hast sende forsterkninger sydover. Landgangen ved Salerno skjedde ved grensen for for alliert jagerbeskyttelse. - De allierte presser sig naa langsomt nordover mot Rom. De har faatt mange gode flyplasser.

I Jugoslavia støtter de allierte den nasjonale frihetsarme under Tito.

Under møtet i Teheran mellem Churchill, Roosevelt og Stalin ble man enige om en felles plan for krigføringen. Eisenhower er utnevnt til sjef for invasjonsstyrkene. Montgomery er sjef for de britiske styrker. Det er alminnelig anerkjendt at Eisenhower har hatt en meget heldig haand for samarbeide mellem de allierte styrker. Amerikanske styrker vil komme til aa spille en viktig rolle under invasjonen. Invasjonstroppene vil kunne regne med effektiv jagerbeskyttelse. I Vest-Europa har tyskerne forberedt sig paa invasjon i mer enn tre aar. Enhver landgang i vest vil bli en langvarig og kostbar operasjon. - Roosevelt sa nylig at De forente stater naa har 10 millioner mann under vaapen. Meget betydelige amerikanske styrker er sendt over til Storbritannia. -I 1943 kom masseproduksjonen av skib igang. - I 1943 ble de allierte herrer over ubaatfaren. Vendepunktet kom i mai. - Ved siden av seirene paa østfronten er dette de alliertes største seier i 1943. Masseproduksjon av skib og seir over ubaatene var betingelsen for aa kunne foreta invasjon. Dessuten maa de allierte ha herredømmet i luften. Styrkeforholdet i luften over Tyskland er naa 3 : 1 i de alliertes favør. I slutten av mai 1942 ble det for første gang foretatt angrep med mer enn 1000 fly mot maal i tysk omraade. Ved utgangen av 1943 er de vigtigste industrisentra bragt ut av funksjon. Amerikanernes angrep om dagen øker i styrke. Ved siste dagangrep ble det anvendt over 1000 fly. - Flyangrepene vil bidra til aa myke opp tyskerne. Man maa være forberedt paa blodige kamper og tilbakeslag. - Paa møtet i Casablanca i januar ble man enige om aa kreve betingelsesløs kapitulasjon. Eisenhower har nylig uttalt at 1944 vil bringe den avgjørende invasjon.

+ + + + + + + + +

NYTTAARSAFTEN VED RADIOEN :

- Det er bare noen timer igjen , saa er aaret ute, - ute for altid. Vi er blitt vant til aa regne i timer i 1943. Ofte har timene været lange som dager.

Aldri er det i et enkelt aar blitt drept saa mange mennesker i krig som i 1943. Aldri er det blitt begaatt saa mange grusomheter, saa mange skjændselsgjerninger i et enkelt aar som i 1943. Aldri er tyskerne paa et enkelt aar blitt saa forbannet og hatet av et helt folk som de er blitt det i Norge i 1943. - Og aldri har vel tyskerne gjort sig ~~xxxxxxxxxxx~~ saa fortjent til slike forbannelser og slikt hat som i Norge i 1943.

Hvor mange gode nordmenn de har pint i hjel og myrdet, det vet de vel ikke selv engang. Hvor meget tyskerne har stjaalet, revet , fortært og ført med sig ut av landet, det vil vel aldri bli helt oppklart.

Jo dette er en nyttaarsaften.

Vaar siste tyske Sylvester, faar vi innerlig haape.

Og ennaa er det noen timer igjen av det gamle aaret. Ennaa kan de faa tid til aa pine ~~xxxxx~~ gode nordmenn for glasset rinder. Naa begynner de vel snart aa bli ded-drukne bortover i soldaterbarakkene og i offisershusene. Enkelte har det med naar de blir riktig fulle at de skal pine fanger som de maatte ha i sin varetekt. - Naa er vel denne Redies, Gestaposjefen, general som han kaller sig, snart paa grensen av delirium. - Som det ble fortalt fra Tromsø , han var paa besøk der for ett aar siden. Tyskerne hadde fest i "eget" hus. En eldre norsk pike var tvunget til aa varte opp. I tre-fore tiden om natten var det slutt paa all Gemutetlichkeit, alle var fulle. Redies fikk delirium, forlangte aa faa se blod. Slog til sine nærmeste i ansiktet, ble helt avsindig, sølg, klorte, sparket. Ogsaa pika fikk sitt. En eldre offiser maatte gripe inn : " Kom dere ut herfra, skrek han, " Kom dere vekk øieblikkelig."

Hvad ~~xxxxxxx~~ taler de om alle de som møtes oppe i eteren en slik kveld i krigens tider ?

Kairo , Algier, London, Newyork, Moskva, - er det ingen som kan si hvad det nye aaret skal bringe ?

"Det vil bringe frihet, - sier de alle, - men de legger til " kanskje". - Skal det kanskje gaa enda ett aar eller mer for vi i de okkuperte land kan faa hjelp til aa velte den tyske mare av oss. Ennaa har de ikke klart aa sulte oss ut. Men et helt aar til

Forredernes kringkaster i Oslo: - Achtung, Achtung, Gong, Gong ! - sier han. - Maatte det snart bli siste Gong for ham . Og maatte vi snart faa slippe aa høre hallomann Hald rope heil og sel ut over Europa til skjændsel for enhver god nordmann.

Og saa er det fra Sverige over Motala: - Kungliga Majestæt har i sit naadiga velbehag skjænkat ordforande i trafikkommisjonen generaldirektør Granholm - sin orden - - -.

Newyork : - Dere taler om streiker og lønnstvister der borte. Det ares saa forhistorisk ut. Dere taler om teater og Goodwill og om japanerne i R-r-r-a-b-a-u-l. saa vi rent gjør et hopp i stolen som vi sitter her i vaart lønnkammer foran vaart livsfarlige radioapparat og med døden utenfor vinduene. - Rabaul, det synes saa uendelig langt borte - som amerikanernes ~~xxxxxxxxx~~. meget omtalte millionhøre. - Og sa er det takk og avskjedsforestilla

ing med mannskor som synger nordmennenes 2. nasjonalsang: - Aa eg veit meg eit land langt der uppe mot nord - . Og : Deilig er jorden , - sunget av Brooklyn-presternes sangkor. " Fulltonende hilsen", sies det. Damen ved mikrofonen har noen praktfulle r-er. - "Rrrrabaul" klinger det. - og " Sverrrrme av mosquitosfly- - ". De siste ti minutter har hun til disposisjon for sine følelser. - "Og saa er det nyttaarskvelden. Ja i det V.S.E. et tungt aar for Norge det aaret som gikk. - - Hjemmefronten i Norge kan staa som eksempel paa hvordan den underjordiske krig mot tyskerne skal føres " - Hun sier at en franskmann har skrevet om det. Og saa siterer hun en hemmelig avis, Bondevennen: " Det ser ut som me bønder har faatt i serlig oppdrag aa tjene hitlerismen " - Og videre " - " Hvor den norske jager Stord var med aa senke Scharnhorst". - " Gud velsigne dere alle landsmenn. m e n Gud bevare Kongen og fedrelandet", slutter hun , takk.

+ + + + + +

Kairo Kringkaster: " Dette sa Hitler for ett aar siden. Hitler, kjempelegnens profet, tyskernes husgud, jødenes antikrist, dyret i aapenbaringen. "

Sjitomir er gjenerobret av russerne, fint !Og russerne rykker frem ved Saporosje og truer tyskerne ved manganbyen Nikupol. - I Italia er Ortona renset, den 8. arme tre kilometer frem. - Sagte,men sikkert.

+ + + + +

London kringkaster: - Overføring fra Newyorka " Yankee Dudle went-to-town--to-buy a pair of trousers, couldn't find the taylors shop for all the public houses ". Dette er Amerika, en av de forente nasjoner. Vi sender fra Newyork. - - -

Tilslutt en hilsen til de forente nasjoners styrker i Storbritannia, storsleggen som skal gjøre det av med fienden.

I 1943 rykket vi frem.

I 1944 skal vi vinne.

1944 skal bli et godt nytt aar. "

- - - -

Saa er det utsending paa svensk fra London: - Om Hitler som altid kommer for sent til bussen. - - Han stanset for lenge foran Moskva. Han stanset for lenge foran Stalingrad. Han ventet for lenge med aa trekke sig tilbake til Dnjepr-linjen. Mistak paa mistak. - - Og saa er det von Papen som er ute og lufter sig igjen. Han har i Tyrkia latt vite at han betrakter sig som Hitlers etterfølger. Han kjører ivei med fredsoffensiver, som kommende tysk rikskansler. - Jo jo han kan han. Hitler har ikke avskjediget ham.

Saa faar vi høre lest Nyttaarsklokkerne av Tennyson. (Skrevet 1832)

- - - -

Sending paa dansk fra London: - Ved nyttarstid gjør man balansen opp for siste aar og legger planer for neste. For aarene 1941 og 1942 stillet status sig ikke saa værst i vaart verdensm oppgjør.Vi spiste smørrebrød høit,hjemme i Danmark- - - Og hadde det bedre enn de fleste andre. - - Etterhvert ble det anderledes. Det tyske trykk øket.Folk begyndte aa undre sig : Hvorfor griper ikke de allierte sterkere inn mot Tyskland ? - Ogsaa de egentlige politikere begyndte aa kreve inngripen - - naar de sat i godt lag blandt venner og bekjendte. Restriksjoner de saa sig nødt til aa gaa med paa , var for aa unngaa " norske " tilstander. Mange fikk daarlig smak i munnen.

Ogsaa blandt de danske bønder vokste motstandsmiljøn. En barbar i verdensformat kan ikke i det lange løp opptre som gentleman innenfor 44 000 kvadrat kilometer land.

Den moralske ødmygelsestilstand er naa forbi. Den 28. august 1943 kom omslaget . I oktober kom jødeforfølgelsene. Vi skal snart faa gjøre opp med den haandfull foredere som sikret sig plass paa ekspressen sydpaa - - - da tyskerne gikk seierrike frem. Iaar kan vi med god samvittighet gjøre opp vaar status.

Godt nyttår og på gjensyn i Danmark i 1944.
(prof. Albert Olsen)

+ + + + + + +

Der er en svensk stasjon, Motala, tigjen: - De sender nyttaarsreportasje fra forskjellige kanter av landet (Sverige). Fra en post ute i skjærgaarden. Prat med en enslig flicka i Stockholm. Besøk ved en vaktpost ved norska grænsen: - Om natten gaar vi vakt en timma paa grunn av kulden, om dagen gaar vi tvaa timmar. - Nei idag har det inte just kommit naagon flykning. Men juledag kom det en, han var synnerligen utkørd, næstan barfotad og mycket nedfør. - - Ja, honom tok vi hand om.

- Hur kjenns det aa gaa her med hanen paa spenn ?

- En faar lita paa sina vapen og heppas paa at det ikkje inte hender naagot.

Reporteren : Her i stugan er det godt og varmt og ljust. Men dær borte raader mørkret, over i Norge, hvor det er krig och ockupasjon. - -

Og saa er det vers, skrevet og lest av en sterk vaktpost: - I varje land har krigets bulletiner skrikats ut - - Maa vaare vapen skydda oss mot bredrafolkets haarde kaar.

+ + + + +

Vaar egen Oscar Torp, forsvarsministeren, er og ute i London kringkastet: -

I aaret 1943 er det skaffet til veie store mengder materiell. Samarbeidet med vaare allierte er utdypet, særlig vaart samarbeide med briterne. Vaare styrker er ikke store nokk til at vi kan klare oss alene i den første tiden. Men vi skal være selvhjulpne saa langt raad er . Mobiliseringen er utvidet. Alle nordmenn til 55 aar er utskrevet, ialt 37 aarsklasser. Fra alle jordens kanter har nordmenn mødt til tjeneste. Kvinnene er mobilisert , fra 18 til 40 aar. Det er opprettet særlige kurser for militær utdannelse.

Vaare folk har altid hevdet sig med heder. Vaare jagerflyvere har tusener av flyvetimer. Inntil 1. desember 1943 er 137 tyske fly skutt ned av vaare folk, 39 er blitt godkjent som sannsynlig nedskutte og 129 som skadede. Vaare sjøfly-styrker opererte tidligere fra Island. Fra begynnelsen av 1943 ble de overflyttet til Storbritannia. Vi har ikke mange bombefly, men mange av vaare flyvere er med i de alliertes bombeeskadrer. Der er ogsaa nordmenn som er førere av tunge Lancaster - og Halifax-fly. Norske flyvere har over Tyskland kastet ned bombelaster som langt overgaar det tyskerne kastet ned over Norge i 1940. De norske squadroner ligger i toppklassen hvad nedskutte fientlige fly angaar, og de regnes for aa være fremst naar det gjelder aa bringe tilbake egne fly.

Marinen har i 1943 overtatt en rekke nye moderne skib. I sommer fikk vi jageren Stord, det er den største og mest moderne jager vi har. For 5 dager siden var Stord med aa senke det tyske slagskib Scharnhorst utenfor Nordkapp. Norske jagere har gjort patruljetjeneste i Kanalen og andre steder. Vaare korvetter betegnes som de mest erfarne i Atlanteren. Vi har faatt nye ubaater. Torpedobaatene vaare var med ved Stord, ved Fiere, hvor de var langt innfor de tyske vaktstillingene, - og ved Korsfjerden . Viktig er den tjeneste som de mindre fartøier utfører, hvalbaatene, minesveiperne. Paa alle norske handelsskib er det naa kanoner fra marinen. Ogsaa marinen har hatt sine tap. To patruljebaater er tapt. I mars fikk vi melding om at ubaaten Uredd ikke var vendt tilbake. I april ble en korvett torpedert. 172 mann tilhørende den norske marine er falt eller tapt i 1943.

Den norske hær har ikke som de andre vaapen hatt samme sjanse til aa vise hvad den kan. Den har dygtiggjort sig for kommende oppgaver. Fra den norske krigsskole i London ble første kull uteksaminert i høst. Et betydelig antall offiserer tjenestegjør idag i de alliertes rekker. Norske styrker har fra mai 1942 til september 1943 holdt Svalbard besatt. Det var regulære norske styrker paa norsk jord. Svalbard er ikke det eneste sted

hver vaare soldater har vist sig i uniform. Ryktevis har dere kanskje hert om at vaare soldater har operert i Norge. Jeg vil her komme med en advarsel. Soldater skal ikke blande sivilbefolkningen inn i sine xxxx operasjoner. Naar dere herer om folk som strer om sig med engelske penger i Norge skal dere vere paa vakt mot provokatører. Vi har ikke raad til aa ofre en eneste mann hvis offeret ikke er nødvendig. Vi er overbevist om at det norske folk vil bære tapene med samme rakryggethet som tidligere.

Vi haar inn i et aar hvor vi haaper og tror at hjemmefronten og utefronten vil smelte sammen.

- - - - - - -

London-kringkasteren forteller mer om senkningen av Scharnhorst, hvor den norske torpedojeger Stord var med:

- Om det hadde vaeret mulig for alminnelige nordmenn aa komme fra Sverige til England vilde ikke Kjølen lenger vere noen grense - -

36 mann ble reddet fra Scharnhorst, - av en besetning paa 1480.

Den tyske flaate skal naa bestaa av : 3 tunge kryssere, Lützow, Prinz Eugen, Hitler. - 4 kryssere med 15 cm. kanoner: Nurnberg, Leipzig, Koln, Emden. - Samt 28 destroyere hvorav 6 i Norge, resten i Biskaya og Østersjøen. - Gneisenau og von Tirpitz (begge slagskib) er skadede og sjøudyktige.

- - - - - -

Videre fra London: - Fra idag er det portforbud over hele Frankrik. fra kl. 22,30 til 5 morgen. Nyttaarspresang fra Berlin.

I de siste 11 maaneder ble det ved tyske flyangrep mot London drept 2 300 personer, mot 3 112 forrige 11 mndr.

- - - - - -

En kroniker i sending paa tysk fra London: Om tyskernes propaganda. Det er total, totalere, totaleste krigsmobilisering. All motgang er skjebne.(Schicksal) Alle vanskeligheter, all elendighet det tyske folk naa maa gjennemgaa er den uavvendelige skjebne (Schicksal). Alltageslugen von Ministern und Presidenten. Uavvendelige Lugen. Im Rundfunk sprivht das Regime, und sonst niemand. Det er forherligelse av døden. For Reiget !

Setzen Sie sich fuer einen Augenblick in die Lage der Fuhrung - -

Diese Funken des Fanatismus - - eine verzweifelte Fuehrung die keine Ausweg mehr sieht. - -

+ + + + + +

Bedre nyttaar, - er det alminnelige ønske en herer iaar.

+ + + + + +

Nyhetene nyttaarsaften 1943.

Fra London kl. 18,30, sending paa norsk.
Den russiske offensiven vest for Kiev skrider hurtig fremover, paa en 300 km. bred front. Nytt terreng vunnet i Dnjeprbuen og ved Vitebsk. - Amerikanerne var over Frankrig igaar. I 300 amerikanske fly deltok i angrepet over Sydvest-Tyskland. - Bare 36 mann reddet fra Scharnhorst. - Portforbud over hele Frankrik fra ikveld. - Serlig kraftige flyangrep over tyske stillinger i Nord- og Midt-Italia.

\- - - -

Fra Motala kl. 19,00, 31.12.43.

("Fra Motala" betyr selvsagt nyssending fra Motala-kringkasteren, dvs. nyheter fra Stockholm over det svenske kringkastingnett)

Russerne gaar mot Nikupol. Østre strand av Dnjepr er renset for tyskere. Russerne behersker 40 km. av vestre bredd Russerne staar 40 km. fra Nikupol. Tyslernes stillinger der vil snart bli uholdbar. Russerne presser sterkt ved Vitebsk.
San Vatterie er tatt. De allierte staar 3 km. fra Ortana.
Ialt er 2 300 drept ved tyske flyangrep over London i de siste 11 maaneder. - mot 3 112 i de foregaaende 11 maaneder.
Av Scharnhorsts besetning paa i 460 mann ble 36 reddet.

\- - - - - - -

Fra London kl. 21,00, sending paa norsk.- Overføring fra New York.
Russerne er brutt igjennem paa bred front i Ukraina. Mellom 50 og 100 km. har de rykket frem paa 3 dager.
I 300 amerikanske fly var over Sydvest-Tyskland igaar. 22 bombere og 12 jagere savnes.
Amerikanerne har tatt Gloucester flyplass (?), de staar naa 450 km. fra Rabaul. (261-m)

\- - - - - -

Fra London kl. 21,15, sending paa dansk (261-m)
Shitomir er falt,
Den 19. november tok tyskerne Shitomir. Naa har altsaa russerne gjenerobret byen. - 500 britiske og amerikanske fly var over Frankrik igaar. - Utgangaforbudet i Frankrik gjelder fra kl. 22,30 iaften til kl. 5,00 imorgen tidlig. (gjelder for hele Frankrik.)

\+ + + + + + + + +

Lindley Frazer:
USA og England var gode venner. Men det ble større fare for vanskeligheter etter Casablanca. Da begyndte samarbeidet militært i Syd-Europa. Hver dag skulle de operere sammen. Og ennu bestod faren for at det kunde knirke med Russland.

\+ + + + + + +

Brynjulv Fauske.

Anekdoter og vitser fra aaret som gikk.

Fra omkring paaskетider: En tysk offiser skulde gaa ut av trikken, kom til aa trække paa tærne til en nordmann som satte i et vræl og ga tyskeren et spark. - En annen nordmann som stod ved siden av den første ga ogsaa tyskeren et spark. De ble anholdt og den første ble spurt hvorfor han sparket. " Jo tyskeren kom til aa trække paa den vondeste liktaaen min, jeg ble helt fra mig av smerte saa jeg kom til aa sparke til'n." - Og saa den andre: " Hvorfor sparket De?". - " Jo jeg saa at han der sparka og saa trodde jeg at krigen var slutt".

\- - - - - -

Svensken som altid har tvaa utveger: Sverige
Svensken funderer: Enten kommer jag med i krigen eller jag kommer inte med i krigen . Kommer jag inte med i kriget er saken klar. Kommer jag med i kriget har jag endast tvaa utveger: Enten blir jag utkommanderat eller jag blir inte utkommanderat. Blir jag inte utkommanderat er saken klar. Blir jag utkommanderat har jag endast tvaa utveger: Enten kommer jag til fronten eller jag kommer inte til fronten. Kommer jag inte til fronten er saken klar. Kommer jag til fronten har jag endast tvaa utveger: Enten blir jag skjuten eller jag blir inte skjuten. Blir jag inte skjuten er saken klar. Blir jag skjuten har jag endast tvaa utveger: Enten kommer jag til himmelen eller jag kommer inte til himmelen. Kommer jag til himmelen ja daa er saken klar. Kommer jag inte til himmelen har jag endast tvaa utveger. Enten blir jag stit upp av fan eller jag blir inte stit upp av fan. Blir jag inte stit upp av fan er saken klar. Blir jag stit upp av fan , - ja daa finns det inte utveg alls.

\- - - - - - - -

En fra krigen første aar:
Hitler og gøring er ute paa biltur da de kjører over en gris. Hitler ber Hermann gaa inn til bonden og si at svinet er drept og tilby dem erstatning. - Gøring ble lenge borte. Endelig kom han, godt pussa, med blomster og i straalende humør. - Jo, ser du, sa Gøring, - da jeg kom inn sa jeg Heil Hitler! svinet er drept, - og dermed fløi de mig om halsen av bare glede og begeistring, satte frem mat og drikke og kom med blomster - -

\- - - - - - - - -

Siste gjest paa Grand.
Da de stengte kom han ut i den beksvarte gaten, ble staaende litt utenfor Grand, strakte paa sig, og kom til aa slippe en vind (en er jo saa full av gass naa for tiden, dette bredet !). Ut fra mørket kommer Wehrmakta brølende og taler om fornærmelse av den tyske hær. - Politifullmektigen ilegger ham 50,- kroner i bot og tilraader ham aa vedta om det ikke skal gaa ham værre. Han betaler - " For aa ha feset paa offentlig gate ilegges hr. N. N. en bot stor Kr. 50,- - - " stod det paa forelegget. - Dagen etter ble mannen tilbudt Kr. 100,- for papiret.

\- - - - - - - - - -

Og saa Lunde-historiene:
Fergemannen dukket to ganger, første gang for aa lukke igjen bildøren, annen gang for aa se etter om den var forsvarlig laast. (- Det skulde settes igang kronerulleing til inntekt for fergemanne fordi han dukket to ganger, siste gang for aa kjenne etter om døra var laast.)- " Han gikk under med mann og mus" -
- Lunde kom selvsagt til himmelen. Men det var svært kjedelig der. hverken taler eller proklamasjoner eller allsang. "Nedenunder" derimot saa det ut til aa være rett lystig . Han bad om tillatelse

til aa faa komme dit. - Nedenunder ble han satt til aa være fyrbøter. Og det varte og rakk uten at det ble noen forandring. Tilsist maatte han spørre om han ikke snart skulde forfremmes og komme over dit hvor det hadde sett ut til aa være saa hyggelig. Han fikk til svar: Nei det er nokk bare propaganda= avdelingen det.

- - - - - - - -

"Bispinne" Zwilgmeyer

møtte en veninne som nektet aa hilse igjen. Venninnen ble anmeldt og fikk mulkt. - En tid senere kommer denne veninnen inn i en trikk hvor "bispinnen"sitter. Venninnen finner sig først en plass, setter sig, reiser sig derpaa igjen og sier: Jeg vil bare gjøre oppmerksom paa at jeg har hilst !
- "Bispinnen" gikk av paa første holdeplass.

- - - - - - - - -

Da Blessing- Dahle

holdt paa aa bli "bisp" (i 1942) kommer han en dag hjem og roper i døren til kona : " Kom i mine arme min bispinne ! " - Kona skal ha forlangt skilsmisse. - Og datteren kaller sig frk. Jessing Dahle, sies det.

- - - - -

Tysk mønsterkommunike:

Under USA)s dagangrep igaar mot maal i Vest-Tyskland ble 47 amerikanske bombere skutt ned . Vi tapte bare 1 jager. Ingen av vaare byer savnes .

(fortalt fra London 15.10.43, kl.21,00 i norsk send.)

- - - - -

Stauning

døde og kom til himmelen. Han sa til St. Peter at denne godt kunde ta sig fri litt naa saa skulde han (Stauning) passe porten for ham. St.Peter svarte at han først maatte spørre Vaar Herre om lov. - Vaarherre svarte: Hvordan ser han ut denne manne som vil sitte i ditt sted , har han skjegg ? -
St. Peter: Joda , han har langt fint skjegg. - Vaarherre: Det var da enda nee. Det kom en fyr hit for litt siden som sa han vilde sitte for mig, men han hadde bare en kort svart bart under nesa !

- - - - - -

Amtlich Bestætigt!

Nordmannen: Jeg faar ikke sammenheng i dette, her staar det i avisen at 15 fly fløi inn over riksområdet og luftvernet skjøt ned 16. - - Tyskeren: Der staar jo Amtlich Bestaetigt! det er nokk riktig.

- - - - - - -

Hvem vinner krigen ?

En tysker spør en nordmann hvem han tror vil vinne krigen. - Nordmannen: Tja, naa har jeg studert avisene ganske grundig, jeg tror det blir Italia jeg. (Fra vaaren 1943.)

- - - - - - - - -

En herre med bart.

Juster stikker hodet inn (paa Chat Noir) og spør: Hvem vinner krigen ? - Intet svar. - Musikken setter i med En herre med bart. -

forhenværende- - - - - - -

En venn av Haldan Christensen: N(annen hadde meldt sig inn i NS) : De møtes paa gaten: - Men hvorfor hilser du ikke, vi som var slike gode busser !

Halfdan Christensen: Bussene gaar ikke lenger.

- - - - - - -

Tyskland = Vigeland.
Tresprit = Ole Lukkøie. (metanol).

- - - -

V. Brynjulf-Fariska